

JAARVERSLAG VAN HET HOOFDBESTUUR VAN DE VKB 2018

SAMEN PRO-ACTIEF 2018 - 2019

VERENIGING, BESTUUR & BUREAU

terugblik ALV 2018

Voorzitter mr. Peter de Lange opende de vergadering met een woord van welkom aan allen, maar in het bijzonder aan dhr. D. Bijl, erelid en aan dhr. J. Schinkelshoek, voorzitter van de RPG. Later ook aan dr. De Reuver. Hij las uit de Bijbel een passage uit Galaten 6, stond stil bij de uitspraak: 'draagt elkanders lasten' en ging voor in gebed.

In zijn jaartoespraak stond de voorzitter stil bij het voorgenomen beleid voor de aankomende vier jaar. De VKB gaat door met een integraal in tact gelaten bureau in Dordrecht, maar blijft gericht op samenwerking. Er zijn vier belangrijke projecten gedefinieerd. In de meivergadering van het hoofdbestuur zal een nieuw beleidsplan 2018-2022 worden vastgesteld en dan ook op de website

van de VKB worden gepubliceerd. De Lange stond stil bij de veranderingen in de kerk op basis van Kerk 2025. De reorganisatie naar elf classes vindt in 2018 plaats. De VKB zal zich daarnaar richten. Er wordt uitgekeken naar hoe de nieuwe praktijk, ook met het verschijnen van de classispredikanten, zal gaan uitpakken. Tenslotte noemde de voorzitter het eeuwfeest van de VKB dat in het verschiet ligt. De VKB zelf is ook in verandering. Er is sprake van een bestuurswijziging naar een kleiner bestuur, naar het

installeren van een ledenraad en naar een forsere rol voor de afdelingen. Er is sprake van een nieuwe periode die ingaat.

Het verslag van de ALV-vergadering van 22 april 2017 werd zonder opmerkingen vastgesteld. Dat gold ook voor het jaarverslag van het hoofdbestuur over 2017. Penningmeester Van der Burg lichtte kort de jaarrekening en het contributievoorstel toe. Ook dit agendapunt leverde geen vragen op. De jaarrekening werd vastgesteld met dank aan de penningmeester en de commissie FFZ. Met regelmatig terugkerend applaus werden de heren De Vries, Kamminga, Bol en Buddenberg benoemd of herbenoemd tot lid van het hoofdbestuur, alsook mw. Sommer-De Vries.

Er werd geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter gaf dhr. Schinkelshoek, voorzitter van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving wat ruimer de gelegenheid om zijn verhaal te doen. Schinkelshoek presenteerde, ondersteund met aansprekende dia's, de achtergrond van de inspanningen vanuit de RPG om de plaatselijke geldwerving in de gemeenten te stimuleren en te ondersteunen. Ook deelde hij een eerste inschatting (op basis van de jaarlijkse steekproef) van de opbrengst mee. De trend is nog niet gekeerd van min of meer, maar er is wel sprake van minder min, plus een groter aantal gemeenten met stabiele of hogere opbrengsten.

Na de pauze hield dr. René de Reuver de eerste VKB-lezing over het thema 'De kerkrentmeester en Kerk 2025'. In een korte eerste reactie legde de directeur van de VKB, drs. Jos Aarnoudse, hem een aantal vragen voor, waarna er nog een levendige uitwisseling van gedachten met de aanwezigen in de zaal plaatsvond. Het geheel werd afgesloten met een optreden van organist/pianist Gert van Hoef. Opwekkend en meditatief, om alle indrukken van de morgen te laten bezinken. Na afloop was er een gezamenlijke lunch.

Terugtrekken mr. Peter de Lange als voorzitter

Na de gehouden Algemene Ledenvergadering (ALV) van 14 april kwam het hoofdbestuur in mei bijeen. Voorzitter De Lange had al in 2017 aangegeven dat hij in de loop van 2018 zou terugtrekken als voorzitter. Dat was nu aan de orde. Als opvolger werd benoemd drs. Cor de Raadt. Naast de bekende namen van Van der Burg, Van den Boogaart, Van der Wal, Koffeman en De Wit werd als nieuw lid van het dagelijks bestuur benoemd: drs. Rik Buddenberg.

Op vrijdagmiddag 23 november werd een symposium gehouden in de Domkerk in Utrecht ter gelegenheid van het afscheid van mr. Peter de Lange. Daar voerden dr. ir. Pepijn van Houwelingen van het SCP en dr. Wim Dekker het woord, over de rol van de kerk in het zich seculariserende Nederland. Ook mr. De Lange hield een toespraak.

Tevens werd daar door de nieuwe voorzitter drs. Cor de Raadt het erelidmaatschap aan de scheidende voorzitter verleend en de daartoe strekkende oorkonde overhandigd.

Beleidsplan 2018-2022

Gedenkwaardig was de mei-vergadering van het hoofdbestuur ook doordat het nieuwe beleidsplan voor de VKB werd vastgesteld. De titel is: *Samen Pro-Actief. Gezamenlijk werken aan passend pro-actief kerkbeheer*. Er spreekt een gezonde ambitie uit het beleidsplan, uitgewerkt in zes ontwikkellijnen, waarvan er vier ook in samenwerking met de Dienstenorganisatie nader zullen worden uitgewerkt. Daarnaast zal de ontwikkellijn 'versterking en vernieuwing vereniging' niet de minst belangrijke zijn. De rol van de afdelingen, in combinatie met een andere bestuursstructuur, zal belangrijker worden. Het grondvlak, de plaatselijke gemeenten met hun colleges van kerkrentmeesters, dient leidend te zijn in de verdere ontwikkeling van de VKB, maar wat meer is: in de verdere ontwikkeling van het beheer binnen onze kerk. Het beleidsplan is te lezen en te downloaden via de website van de VKB. Het is te vinden onder 'Vereniging' bij 'Vereniging & ANBI'.

Samenwerking.

Niet minder gedenkwaardig was dat het hoofdbestuur in mei groen licht gaf voor vier samenwerkingsprojecten op gebied van kerkbeheer met de Dienstenorganisatie (DO). In december 2017 was nog het vormen van een koepel (één gezamenlijke werkorganisatie) een brug te ver geweest. Dat wil niet zeggen dat er geen gesprekken zijn gevoerd met bestuur en directie van de DO. Die leidden tot een voorstel van de twee directies om op vier punten de aankomende jaren wel degelijk samenwerking verder vorm te geven. Het gaat om de eerste vier ontwikkellijnen uit het beleidsplan van de VKB: (1) verdere uitbouw kennisinstituut (samen met DO afstemmen van informatie ten behoeve van de vragen van kerkrentmeesters uit het land), (2) innovatie pro-actief kerkbeheer (samen ondersteunen van standaardisering administratieve processen en het ontsluiten van gegevens voor plaatselijke colleges van kerkrentmeesters om pro-actief kerkbeheerbeleid te verbeteren), (3) scholing en toerusting (in samenwerking met de Academie van de Protestantse Kerk training van kerkrentmeesters vernieuwen en uitbouwen) en tenslotte: (4) innovatie van de plaatselijke geldwerving (samenwerking binnen het verband van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) voortzetten en intensiveren om te proberen trends om te buigen).

Bestuursstructuur

Gedenkwaardig was tenslotte ook, het feit dat het hoofdbestuur in mei positief besloot over een wijziging van de bestuursstructuur van de VKB. Dit besluit was eerder in het jaar uitvoerig besproken en voorbereid, maar in mei lag een eerste versie van mogelijke statutaire teksten voor. Het hoofdbestuur gaf het dagelijks bestuur de opdracht om dit

verder uit te werken en ook aanpalende regelingen zoals het huishoudelijk reglement en een model afdelingsreglement aan te passen. In het najaar van 2018 is dit op een nauwgezette manier vorm gegeven, door alle afdelingsbesturen en commissies binnen de VKB daarbij te betrekken. Dit leidde ertoe dat het hoofdbestuur in de decembervergadering van 2018 de stukken kon vaststellen om die voor te leggen aan de Algemene Ledenvergadering in 2019.

Twee dingen gaan veranderen

In het januarinumnummer van Kerkbeheer van 2018 had reeds een interview gestaan met de twee bestuursleden Henk van der Wal en Gert Koffeman. Zij vertelden over hun gedrevenheid om de VKB letterlijk op zijn kop te zetten. Niet het bestuur bovenaan, en de leden onderaan, maar omgekeerd. Natuurlijk dient er veel lobbywerk en belangenbehartiging gezamenlijk en centraal te gebeuren. Maar het hart van de vereniging van kerkrentmeesters klopt daar waar het primaire werk zich afspeelt en daar waar in de regio kerkrentmeesters samenkomen om toegerust te worden voor hun taken. Met als doel dat lokale kerkrentmeesters met plezier hun werk kunnen doen ten behoeve van hun gemeente.

Er zijn twee dingen die in 2019 gaan veranderen om de leden en de regionale afdelingen sneller en beter van dienst te kunnen zijn bij hun eigen taken. In de eerste plaats wordt de verenigingsdemocratie van de VKB aangepast. In de tweede plaats komt er ondersteuning van de negen afdelingsbesturen.

Verenigingsdemocratie op de schop

Het komt erop neer dat er een kleiner bestuur komt (van de omvang van het huidige dagelijks bestuur), en dat de afdelingsvergaderingen in de regio een rol gaan krijgen in het bespreken van het beleid van de VKB met de leden. Verbindingsschakel tussen de negen afdelingen en het bestuur wordt een ledendraad, die samengesteld wordt uit drie leden per afdeling. Let op het woord 'verbindingsschakel'. Het is nadrukkelijk de bedoeling, dat er discussies gaan ontstaan op de regionale afdelingsvergaderingen met leden, afdelingsbestuur en de ledenraadsleden van die regionale afdeling, die van belang zijn voor de beleidsontwikkeling in het samenspel tussen ledenraad en bestuur. De leden staan bovenaan, daaronder het afdelingsbestuur, daaronder de ledenraad met bestuur, en daaronder het bureau met directie. Dit alles is ook bedoeld om sneller en efficiënter te kunnen besluiten in actuele zaken die de VKB raken. Er zullen overigens wel landelijke evenementen blijven.

Versterking van de afdelingen

Het bureau in Dordrecht ondersteunt vanaf 2019 niet alleen het bestuur en de individuele leden die bellen of mailen, maar meer en meer de gehele vereniging. Het is op het bureau Adam van Bergeijk die vanaf april 2019 voor zijn gehele werktijd de rol van 'buitenman voor de vereniging' krijgt toebedeeld. De opdracht is het versterken van de afdelingen, inclusief vitalisering en ondersteuning. Het zal in de eerste plaats gaan om beleidsmatige ondersteuning, ondersteuning bij communicatie met de leden in de desbetreffende afdeling, het coachen van afdelingsbesturen in hun nieuwe rol (voorbereiding op nieuwe verenigingsstructuur). Daarnaast zal het gaan om het stimuleren van afdelingen om te werken aan een programma van samenwerking, training

en toerusting in de eigen regio. Daarbij hoort het werken aan een 'menukaart' (sprekerslijst, formats voor een avond, cursuswerk etc.). In een latere fase hoort er ook bij: het werven en scouten van nieuw VKB-talent, ondersteuning bij netwerkvorming in de regio, ondersteuning bij regionaal lobbywerk en bij regionale fondsenwerving.

Het VKB-bureau te Dordrecht

Het bureau te Dordrecht heeft in 2018 een jaar van voortgaande vernieuwing achter de rug. Dat werd ook gestimuleerd door de noodzaak tot verhuizing. Het kantoorverzamelgebouw waarin de VKB was gevestigd, werd aangekocht om herontwikkeld te worden tot woonappartementen. De nieuwe eigenaar had echter ruimte in het eigen voormalige kantoorvilla leeg staan, die hij kon aanbieden tegen een aantrekkelijke prijs. In juni werd er verhuisd. Een verhuizing betekent: alles door je handen laten gaan en bij alles vragen stellen. Het was een grote klus, maar het gaf ook energie en vernieuwing: een nieuwe start. De verhuizing verliep soepel, mede door de inzet van de medewerkers.

Samen pro-actief

Duidelijk mag zijn dat het in de VKB nooit alleen kan komen van een nieuwe medewerker (hoe gedreven en energiek ook), of van een landelijk bureau (hoe goed ook functionerend) of van een landelijk bestuur (hoe visionair en beleidsmatig georiënteerd ook), maar dat het zal gaan om de wisselwerking in de vereniging met alle leden. Met u als lokale kerkrentmeesters dus. Samen pro-actief. Ter wille van een goed georganiseerde kerk (niet te veel en niet te weinig) waar maximaal onze energie kan uitgaan naar de primaire roeping van de kerk: de verkondiging van het Evangelie en het omzien naar allen die dat kunnen gebruiken.

COMMISSIES

MENSEN

Beleidscommissie mensen (BCM)

De Beleidscommissie Mensen (BCM) vergaderde vier keer in 2018. Als nieuwe leden traden toe mw. K. Sommer- de Vries en mw. ds. B. Lamain. Twee leden van de commissie vertegenwoordigen de VKB bij het Georganiseerd Overleg Predikanten (GOP) en bij het Georganiseerd Overleg Medewerkers (GOM). Deze organen bespreken en besluiten over de arbeidsvoorwaarden binnen de kerk. In 2018 kwamen aan de orde in

BCM: (in het kader van mobiliteit) de nadere voorstellen rond predikanten in tijdelijke dienst, de provisieregeling voor kosters, de verduurzaming van pastorieën, de woonbijdrage van predikanten en het pensioenfonds (hetgeen veel stof deed opwaaien), en het zogeheten derde WW-jaar. Ook werd er een artikel over 'de pastorie' geleverd voor het jubileumboek van de 100-jarige Bond van Nederlandse Predikanten (BNP). In 2018 besteedde de BCM daarnaast aandacht aan de positie van vrijwilligers naar aanleiding van een themanummer over dat onderwerp in 'Kerkbeheer'.

Samenstelling van de commissie eind 2018: de heren G. Koffeman (voorzitter), P.J. Hoogendoorn en J. Kos en de dames K.H. Sommer-de Vries en B. Lamain.

ORGANISATIE

Bestuurscommissie Organisatie (BCO)

De Bestuurscommissie Organisatie (BCO) kwam drie keer bijeen in 2018. Het overlegde intensief over de eigen bestuurswijziging van de VKB. Daarnaast was de verdere ontwikkeling van PAKBit (Pro-Actief KerkBeheer it-instrument) in relatie tot FRIS (Financieel Registratie en Informatie Systeem) van de landelijke kerk onderwerp van gesprek. Ook zaken als de privacy-wetgeving (AVG mei 2018), e-herkenning voor gemeenten en diaconieën (KvK-inschrijving), en auteursrechten kwamen aan de orde, zaken waar de VKB zich als belangenbehartiger bij betrokken weet.

Samenstelling van de commissie eind 2018: de heren H. van der Wal (voorzitter), R. Buddenberg, J.C. Riemersma en L. Moerland.

GEBOUWEN

Commissie Gebouwen en monumenten (G&M)

Ook in het afgelopen jaar is een groot aantal kerken weer genoodzaakt om na te denken over de inkrimping van het gebouwenbestand. Vanuit de commissie Gebouwen en Monumenten is weer aan een aantal gemeenten geadviseerd om dit vraagstuk te kunnen oplossen.

Twee maal is vergaderd in OVO-verband (het overleg met alle Stichtingen Behoud Kerkelijke Gebouwen). Het onderwerp "Kerkenvisies" stond in het najaarsoverleg op het programma. Er is hierover een presentatie gegeven door mevrouw A. Gut van de burgerlijke gemeente Utrecht.

Op 11 oktober is een expertmeeting georganiseerd met een aantal vertegenwoordigers van diverse organisaties die zich bezighouden met kerkgebouwen. Ook was een afvaardiging van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aanwezig. Doel van de bijeenkomst was om in kaart te brengen welke zaken op het gebied van kerkgebouwen de aandacht verdienen en op welke wijze we als VKB met het gebouwenbeleid moeten omgaan. We zien terug op een geslaagde bijeenkomst. De suggesties die op de bijeenkomst zijn gegeven hebben we kunnen gebruiken bij het formuleren van ons gebouwen beleid voor de komende jaren.

De commissie Gebouwen en Monumenten bestaat eind 2018 uit de volgende personen: de heer D. Hoogendoorn (voorzitter), de heer W. ten Dam, de heer R. Oskamp, de heer J. Poldervaart, de heer M.J.L. Tiernego en de heer B.P. de Wit.

Commissie Beheer Kerkelijke begraafplaatsen (CBKB)

In de Protestantse Kerk zijn ongeveer 440 plaatselijke gemeenten die een kerkelijke begraafplaats exploiteren. De Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen (CBKB) van de VKB, die de colleges van kerkrentmeesters met raad en daad bij deze zaken terzijde staat, heeft ook in het afgelopen jaar diverse adviezen aan colleges uitgebracht met name op het gebied van het beheersreglement. Ook zijn een aantal colleges in het land ter plekke bezocht. De commissie heeft een handboek ter beschikking, het "Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen", bestemd voor kerkelijke gemeenten die een begraafplaats in beheer hebben.

In 2018 heeft de commissie besloten om in het voorjaar van 2019 weer een drietal voorlichtingsbijeenkomsten verspreid over het land te gaan organiseren.

Eind 2018 bestond de commissie uit de volgende leden: C.W. van Tilborg (voorzitter), R.M. Belder, D.A.J. Bruil, J. la Croix, A. Rigters en I. Zeilstra.

Commissie Orgelzaken (COZ)

Orgeladvisering

De begeleiding van orgeladvisering is en blijft de voornaamste taak van de COZ. In 2018 zijn 8 beknopte inspecties uitgevoerd. Daarnaast zijn er 4 orgelprojecten met advisering via de commissie afgerond. Het betreft instrumenten in Pijnacker, Benningbroek, Hoogblokland en Peize.

Beleidszaken

Zoals bekend zal zijn, heeft een college van kerkrentmeesters toestemming van het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken (CCBB) nodig voordat het omvangrijke werkzaamheden laat uitvoeren aan een orgel van cultuurhistorische of architectonische waarde. In april 2016 heeft de Generale Synode besloten dat het CCBB

zich eerst uitspreekt nadat het ter zake advies heeft gekregen van door of namens de synode aangewezen deskundigen. De Kleine Synode heeft op 23 maart 2018 bepaald:

'Onder een 'deskundige', genoemd in ordinantie 11-23-1 van de protestantse kerkorde dient te worden verstaan:

- een orgeladviseur met een Hobéon-certificaat *of*
- een persoon met een vergelijkbare combinatie van kennis en ervaring, ter beoordeling door de COZ, die tot zijn advies, op grond waarvan het CCBB zijn toestemmingsbeslissing geeft, is gekomen via het door de COZ beschreven adviestraject.

Samenwerking

De COZ vergaderde tweemaal met de orgeladviseurs. Niet alleen werden de ontwikkelingen op het terrein van de orgeladvisering besproken. Ook werden kwesties als de bereikbaarheid van de adviseurs, de communicatie door/met hen (onder meer over de honorering van hun werkzaamheden, vooral bij 'meerwerk') en de overdracht van projecten van de ene aan de andere adviseur aan de orde gesteld. Daarnaast werd er weer een evaluatieronde met de adviseurs gehouden.

De COZ onderhield goede contacten met het College van Orgeladviseurs in Nederland (CvON), met de Vereniging van Orgelbouwers in Nederland (VON) en met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Verder is ze vertegenwoordigd in het bestuur van de Landelijke Opleiding tot Orgeladviseur (LOTO).

Samenstelling Commissie Orgelzaken

De COZ nam afscheid van de heer drs. T. Goedhart. De heer C.B.E. Blijdorp trad tot de COZ toe. Verder maken de heren J.C. de Haan, A. Krijger, D. Sanderman, prof.ir. M.J.L. Tierneho, R. Verwijs en dr. J.D.Th. Wassenaar (voorzitter) er deel van uit.

GELD

Commissie Financiële en Fiscale Zaken (FFZ)

Het afgelopen jaar is er binnen de Protestantse Kerk veel aandacht besteed aan de plaatselijke geldwerving. Voor de meeste gemeenten is die de kurk waarop zij financieel drijft. Dat is o.a. gebeurd door de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG). De VKB was in 2018 vertegenwoordigd in de RPG door dhr. H. v.d. Burg en mw. M. Nieboer. Vanaf 2016 is onder leiding van de voorzitter van de RPG, dhr. J. Schinkelshoek, een vernieuwingsagenda voor de geldwerving opgesteld.

Zaken rond financiën, fiscale vragen en de geldwerving worden besproken in de commissie Fiscale en Financiële Zaken (FFZ). Deze kwam in 2018 drie keer bijeen.

De commissie FFZ bestond eind 2018 uit de heren H. van der Burg, D. de Vries, B. Veerbeek, L. Spijk, P. van den Boogaart, J. Bol en mevr. A.P.M. de Jong-Cosman.

AFDELINGEN

Verenigingsaangelegenheden en inhoudelijke onderwerpen

Het hoofdbestuur belegt periodiek besprekingen met vertegenwoordigers van de afdelingen. In 2018 vond één zo'n bijeenkomst plaats, te weten op 10 november. Thema's die aan de orde kwamen waren vooral de introductie van FRIS en het nieuwe Generaal College voor de Behandeling van Beheerszaken (GCBB). De heren Van Ballegooijen en Oosterom verzorgden presentaties. Ook het nadenken over de aanstaande viering van het 100-jarig bestaan van de VKB in D.V. 2020 werd 'afgetrapt' door (de net afgetreden voorzitter) De Lange die echter inmiddels tot voorzitter van de jubileumcommissie was benoemd.

Korte jaarverslagen Afdelingen

AFDELING FRIESLAND

Aantal leden

Op 31 december 2018 waren er 191 als lid geregistreerde colleges van Kerkrentmeesters in de provincie Friesland.

Bestuurssamenstelling

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit:

De heer R. Boersma, Schettens	voorzitter
De heer D. de Vries, Menaldum	vice-voorzitter
Mevr. M. Burggraaff-Wondaal, Franeker	secretaris
De heer G.W. Bosklopper, Sneek	penningmeester

De leden van het algemeen bestuur zijn vertegenwoordigers uit de verschillende (voorheen) classes van de provincie. De heer D. de Vries vertegenwoordigt het afdelingsbestuur in het hoofdbestuur.

Bestuursvergaderingen

Het dagelijks bestuur van de afdeling Friesland heeft het afgelopen jaar verschillende keren vergaderd, om de algemene bestuursvergaderingen, de regiovergaderingen en de algemene ledenvergadering voor te bereiden. Verder wordt er overlegd met het hoofdbestuur van de VKB, de Stichting Beheer Kerkelijke Gebouwen Noord-Nederland en het CCBB. Het bestuur heeft verschillende keren in de provincie overleg gevoerd met en advies gegeven aan colleges van kerkrentmeesters. Tevens is het bestuur een enkele keer uitgenodigd bij een huldinging.

Regiovergaderingen

De vier regiovergaderingen zijn gehouden in Dokkum, Drachten, Franeker en Joure.

Ongeveer 117 personen uit 76 colleges bezochten deze vergaderingen. Dit jaar werd er door de heer Cees Meijles, ambtenaar bij de Provincie Friesland gesproken over het thema: Wat kan het klimaatakkoord betekenen voor het land van de kerk als eigenaar?

Algemene ledenvergadering

Op deze vergadering waren 71 personen uit 46 colleges vertegenwoordigd. Inleiders op deze vergadering waren ds. L. Giethoorn, projectleider Kerk 2025 en ouderling-kerkrentmeester Stuursma. Thema van de avond was: Het rapport Kerk 2025 en: De vrijblijvendheid voorbij - voorbij de vrijblijvendheid.

Slot

Ook het afgelopen jaar heeft het bestuur op een goede manier kunnen werken, dankzij de zeer goede verhoudingen binnen het bestuur. We hopen dat op de zelfde wijze te kunnen blijven doen. Wij spreken de wens uit, dat het werk in Gods wijngaard zal mogen bijdragen aan de opbouw van onze kerk en tot zegen mag zijn voor onze plaatselijke gemeenten.

AFDELING GRONINGEN - DRENTHE

Fusie Groningen en Drenthe

In het jaar 2018 stonden de eerste maanden voornamelijk in het teken van de naderende fusie tussen de afdeling Groningen en Drenthe. Per 1 juni heeft de fusie plaats gevonden en de grenzen van de afdeling lopen nu parallel met die van de provincies, maar ook met die van de classis. Belangrijk punt is dat we in de tweede helft van het jaar werden versterkt met de heer A. van Bergeijk, die ons gaat ondersteunen bij onze taak.

Ringontmoetingen

We hebben het voornemen om per ring (de oude classes) van de huidige classis een bestuurslid aan te stellen, die voor de contacten met de CvK's in de ring zal zorg dragen. Hiermee willen we bereiken dat er meer bekendheid komt bij de CvK's over de mogelijkheden van interne en externe hulp en dat de lijnen korter worden. We zijn inmiddels in een vergevorderd stadium en de eerste bijeenkomst in een ring heeft inmiddels plaats gevonden. Met de opgedane ervaringen zullen we het verder gaan ontwikkelen. Veel arbeid is gestoken in het actualiseren van een ledenlijst, mede om de contacten met de CvK's in de ringen mogelijk te maken. Zoals het zich nu laat aanzien hebben we een complete lijst. Wel zullen we regelmatig navraag moeten doen over mutaties, want het is beslist geen automatisme dat dit wordt doorgegeven. Ook speelden de zaken bij de SBKG Noord Nederland een belangrijke rol bij onze vergaderingen. Hiervoor hebben we twee keer een vergadering gehad samen met de afd. Friesland en hebben we tevens vergaderd met de SBKG NN.

Najaarsbijeenkomsten

De drie najaarsbijeenkomsten die we in november hadden waren goed bezocht. Inleider was op alle avonden de heer J. Hommes, classispredikant van de classis Groningen-Drenthe. Hij hield een lezing met als titel: "Geld mag rollen en investeren is noodzakelijk". Kern van zijn inleiding was dat we moeten investeren in samenwerken. Er zijn gemeenten die zich wegens een te gering ledental niet staande kunnen houden. Hij drong er sterk op aan om dan samenwerking te zoeken met een buurgemeente. Lukt het niet, dan zou de classis de kerk kunnen opheffen en dan vallen alle bezittingen van die kerk automatisch aan de classis. Ook werd elke avond aan een spreker van de SBKG NN de gelegenheid

geboden om de stichting verder te promoten en iets te vertellen van hun mogelijkheden. Het waren goede avonden die in een behoefde voorzagen. Erg fijn dat er ook elke avond een aantal vrouwelijke kerkrentmeesters aanwezig was. Past mooi bij de nieuwe, hierbij passende artikelenreeks in Kerkbeheer. Terugkijkend kunnen we zeggen dat we een goed verenigingsjaar hebben gehad.

AFDELING OVERIJSEL – FLEVOLAND

Herstart van bestuur

In het jaar 2018 heeft het bestuur noodgedwongen weinig nieuwe activiteiten kunnen ontplooiën. Dit is het gevolg van te weinig bestuursleden waarbij onze voorzitter, Henk van der Wal, ook nog een deel van het jaar wegens ziekte afwezig was. Hierdoor is er geen algemene ledenvergadering gehouden. Na de zomer was onze voorzitter weer hersteld en is met behulp van Adam van Bergeijk van het landelijke VKB-kantoor in Dordrecht de draad weer opgepakt.

Plannen voor 2019

Nieuwe activiteiten zijn voor het jaar 2019 voorbereid, zoals het gaan bezoeken van plaatselijke colleges van kerkrentmeesters. Het bestuur heeft zich verder voorbereid op de nieuwe landelijke structuur van Vereniging voor kerkrentmeesters. Het bestuur stelt de vraag welke rol het bestuur straks gaat spelen op het kerkrentmeesterlijk terrein van Overijssel en Flevoland. Een punt is zeker, het is de bedoeling om de plaatselijke colleges van kerkrentmeester beter te gaan ondersteunen. In het jaar 2018 zijn twee cursussen voor kerkrentmeesters gehouden die goed zijn bezocht.

AFDELING GELDERLAND

Bestuur

Aan het einde van het verslagjaar hebben de volgende personen zitting in het bestuur van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB), afdeling Gelderland:

- J.C. Riemersma te Lunteren (voorzitter, tevens lid hoofdbestuur)
- B.J.N. van Beek te Heelsum (secretaris/penningmeester)
- P.A. van den Bogerd te Zuilichem
- M. van Dam te Horssen
- C. van Norel te Oldebroek
- J. Poldervaart te Tiel (tevens lid VKB commissie Gebouwen & Monumenten)

In de voorjaarsvergadering van 17 maart is afgetreden dhr. B. Veerbeek als waarnemend secretaris/penningmeester en als opvolger is benoemd dhr. B.J.N. van Beek te Heelsum als secretaris/penningmeester. Dhr. P.A. van den Bogerd te Zuilichem is voor een nieuwe termijn herbenoemd. Sinds 23 maart 1999 is dhr. A. Noordsij te Culemborg erelid. In het verslagjaar vergaderde het bestuur viermaal regulier en éénmaal extra specifiek over de voorstellen tot statutenwijziging e.d. en wijziging huishoudelijk reglement en dit eveneens éénmaal extra met een delegatie van het hoofdbestuur.

Jaarvergadering

De jaarvergadering in het voorjaar is gehouden op zaterdag 17 maart in de Vredebergkerk te Oosterbeek van de Protestantse Gemeente Oosterbeek-Wolfheze, waar een apart verslag van is gemaakt.

Najaarsvergadering

De najaarsvergadering werd gehouden op 21 november in zaal "Rehoboth" van de Hervormde Gemeente Heelsum-Kievitsdel alwaar kennis werd gemaakt met de classispredikanten Jaap van Beelen van de classis Gelderland Zuid & Oost en Wilbert van Iperen van de classis Veluwe.

Werkzaamheden

Met het hoofdbestuur is samen met de bestuursleden van de provinciale afdelingen van de VKB tweemaal vergaderd in het verslagjaar. Daarbij zijn aan de orde geweest de besprekingen rondom de bestuurlijke vernieuwing van de VKB en de naleving van de ANBI-status en de tools die hiervoor worden ontwikkeld (FRIS). Ook is gesproken over ideeën voor de viering van het 100-jarig bestaan in 2020. Op 23 november werd in de Domkerk te Utrecht het Symposium van de VKB bezocht met als thema "De plaats van een (krimpende) Protestantse Kerk in de Nederlandse samenleving van morgen".

Aanleiding tot dit symposium was het afscheid van de voorzitter van het hoofdbestuur mr. Peter A. de Lange. Mede door de kerkorde-wijzigingen in 2018 en als gevolg daarvan, met het oog op kerk 2025, zijn de classes heringedeeld, waarbij de classis Gelderland Zuid & Oost en Veluwe nu behoren tot onze afdeling en waarbij wij hebben afgesproken dat er regelmatig contactmomenten zullen zijn voor overleg en informatie-uitwisseling met de classis-predikanten. Ook is het streven om vanuit elke classis één lid deel te laten uitmaken van ons afdelingsbestuur. Vanuit deze herindeling zijn ook de RCBB's geherstructureerd en hebben hun naam gewijzigd in CCBB (Classicaal College Behandeling Beheerszaken) met daarboven een GCBB (Generaal College Behandeling Beheerszaken), van waaruit een nieuw rapportage-systeem is ontwikkeld (FRIS) voor indienen van begrotingen en jaarrekeningen voor gemeente en diaconie, mede om op een eenvoudige wijze te kunnen voldoen aan de eisen van de nieuwe kerkorde en de ANBI-verplichtingen.

Cursussen en oorkondes

In het voorjaar zijn weer een tweetal cursussen voor kerkrentmeesters georganiseerd in Nijkerk en Varsseveld. Er is veel belangstelling voor en beide cursussen werden goed bezocht (maximaal 30 personen per keer).

Werken op het kerkelijk erf is per traditie een vrijwilligers-activiteit in onze kerk. Het is de grootste vrijwilligers-organisatie van Nederland. Deze werkzaamheden worden belangeloos en veelal in stilte uitgevoerd. Een enkele keer wordt het zichtbaar gemaakt in de vorm van een erkenning (draaginsigne en oorkonde en/of legplaquette) die de VKB afgeeft aan de betrokken colleges van kerkrentmeesters. Dat gebeurde in het verslagjaar bij 27 colleges van kerkrentmeesters aan 39 personen.

Leden

De leden van de afdeling Gelderland zijn aan het eind van 2018 als volgt te verdelen:

- Protestantse gemeenten	102
- Hervormde gemeenten	100
- Gereformeerde Kerken	28
- Evangelisch Lutherse gemeenten	<u>2</u>
Totaal	<u>232</u>

AFDELING UTRECHT

Leden

Aantal leden: 99 (2017: 100).

44 (45) Hervormde Gemeenten

12 (13) Gereformeerde Kerken

43 (42) Protestantse Gemeenten

Bestuurssamenstelling

W.G. Roseboom (voorzitter), C. van Woudenberg (2^e voorzitter), P.E. Veldhuizen (secretaris/penningmeester) en bestuursleden: J.Th. Verboom, A. Langenberg en mevr. K.H. Sommer-de Vries.

Activiteiten

Het afdelingsbestuur vergaderde zesmaal.

De jaarvergadering was op 20 maart te Soesterberg met ruim 50 personen. Drs. Jos Aarnoudse hield een lezing over de nieuwe privacywetgeving. Daarna gaf hij toelichting over de voorgenomen nieuwe structuur van de VKB. De jaarverslagen 2017 en de begroting 2018 werden vastgesteld. Mevrouw Karin Sommer-de Vries wordt met algemene stemmen voorgedragen als lid van het hoofdbestuur van de VKB. Piet Veldhuizen wordt herbenoemd. Bertus Noppers, voorzitter van de RCBB, gaf een overzicht van de veranderingen van het werk van de RCBB's, zoals een nieuw systeem om het online indienen van begrotingen en jaarrekeningen gemakkelijker te maken.

De najaarsvergadering was op 19 november te Soesterberg met 61 aanwezigen. Gijs van Ballegooien gaf een presentatie over FRIS, het nieuwe hulpmiddel om begrotingen en jaarrekeningen online in te dienen bij de CCBB. Gijsbert Koelewijn, van Donatus, gaf een presentatie over preventie. Vervolgens was er aandacht voor de bestuurlijke vernieuwing van de VKB.

In samenwerking met het Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie en de afdeling Zuid-Holland is, onder leiding van Gerrit Oosterwijk, in september te Woerden, een cursus kerkrentmeesters aan 26 beginnende en gevorderde kerkrentmeesters gegeven.

Op 14 april is de algemene ledenvergadering van de VKB bezocht, evenals op 10 november de overlegvergadering van het hoofdbestuur met delegaties van de afdelingsbesturen.

In juni was er overleg met de SBKG-U over hun voorgenomen fusie met Zuid-Holland. In november is goedkeuring verleend aan hun verzoek om per 1 januari 2019 met SBKG-Zuid-Holland te fuseren.

De afdeling was vertegenwoordigd bij het afscheid van gemeenteadviseur Willem Vlieg en bij het afscheidssymposium van Peter de Lange.

AFDELING NOORD-HOLLAND

Het bestuur heeft zich in zes bestuursvergaderingen met name gericht op drie zaken:

Activiteiten ter ondersteuning van de colleges van kerkrentmeesters.

In 2018 heeft de VKB-Noord-Holland de volgende activiteiten georganiseerd:

- * Een cursus: "Basiscursus-Kerkrentmeesters" (in september-oktober). Beide cursussen werden goed bezocht en positief gewaardeerd.
- * Eén thema-bijeenkomst, gecombineerd met de ALV, in oktober 2018.
Thema's:
  - a. "De voorgenomen wijzigingen in de structuur van de VKB", ingeleid en toegelicht door bestuurslid van de afdeling en lid van het hoofdbestuur VKB, dhr. R. de Koning.
  - b. "Het nieuwe systeem voor financiële verslaglegging FRIS", ingeleid en toegelicht door dhr. J. van Ballegooijen.

Inventarisatie Kerkgebouwen in Noord-Holland.

De respons in Noord-Holland van ca. 65% van de gemeenten is niet verder gegroeid. De verwerking van de resultaten is een punt van zorg. Het bestuur heeft zich beraden op een andere vorm via beantwoording van een inventarisatie-format via internet.

Organisatie en Beleid voor de komende vijf jaar.

De wijziging in de structuur van de VKB beoogt de slagvaardigheid van de organisatie te vergroten. In het bestuur is een begin gemaakt met verkennen van een eveneens slagvaardiger wijze van serviceverlening aan de leden. Met ondersteuning van de VKB-functionaris is begonnen met het formuleren van beleidsdoelen en mogelijke activiteiten.

AFDELING ZUID-HOLLAND

Jaarvergadering

De jaarvergadering van onze afdeling werd gehouden op 5 maart 2018 in de Alexanderkerk te Rotterdam. Na de huishoudelijke zaken werden op deze jaarvergadering twee presentaties gehouden t.w.: Vitaliteitsscan door Wim Oosterom, penningmeester van het College van Kerkrentmeesters Protestantse Gemeente Amersfoort en De luiken open door Roel Wildemans, voorzitter projectgroep Toekomst Oude Kerk Zoetermeer

Regiobijeenkomsten

Er zijn in het afgelopen jaar twee regiobijeenkomsten gehouden. Op 12 november in Papendrecht en op 13 november in Alphen aan den Rijn. Er werden op beide avonden twee inleidingen gehouden: "Een indruk van de SBKG Zuid-Holland aan de hand van voorbeeld casussen" door de heer Joop Hornsveld, voorzitter SBKG Zuid-Holland en "AVG binnen de kerk" door de heer Rik Buddenberg lid Dagelijks Bestuur van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN en bestuurslid van de VKB-afdeling Zuid-Holland.

Jubileumboek

Op 11 oktober 2018 is tijdens een jubileumbijeenkomst in de Groote Kerk te Maassluis het jubileumboek van de afdeling Zuid-Holland gepresenteerd.

Afdelingsbestuur

Het afdelingsbestuur kwam in het verslagjaar viermaal in vergadering bijeen, steeds enkele dagen voor een vergadering van het hoofdbestuur. Verder werd deelgenomen aan de jaarlijkse bespreking van het hoofdbestuur van de VKB met delegaties van de overige afdelingsbesturen, waar meningen werden uitgewisseld over zaken van gezamenlijk belang. Door een afvaardiging van het bestuur werd de algemene vergadering met VKB-

lezing de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer bijgewoond, die werd gehouden op 14 april 2018.

Als bestuur hebben wij ook dit jaar bijeenkomsten bezocht o.a. de cursus kerkrentmeester en de cursus meerjarenbegroting. De bestuursvergadering van de SBKG Z-H worden enkele keren per jaar bijgewoond, omgekeerd is dat er regelmatig een bestuurslid van de SBKG Z-H aanwezig is op bestuursvergaderingen van onze afdeling. Voor 2019 hebben wij een jaarplan opgesteld waarin wij onze voornemens hebben aangegeven.

AFDELING DELTA

Van 'Zeeland' naar 'Delta'

In de afdeling Delta, voorheen de afdeling Zeeland, is de belangrijkste verandering geweest dat de Zeeuwse colleges in de winter 2018/2019 zijn samengegaan met 56 colleges uit 43 gemeenten die op de Zuid-Hollandse eilanden zijn gelegen. Dit zodat nu de afdelingsgrens weer gelijk loopt met de classisgrens van de classis Delta.

Regiobijeenkomsten

In de regiobijeenkomsten die in het Zuid-Hollandse gedeelte van de afdeling zijn gehouden, t.w. in Hellevoetsluis en in Numansdorp werd nog eens benadrukt dat de afdeling naarstig op zoek is naar bestuursleden vanuit de nieuwe gemeenten zodat de afdeling niet alleen door Zeeuwse bestuursleden wordt vertegenwoordigd maar ook vanuit het Zuid-Hollandse gebied. Gelukkig is er al interesse is gebleken om in het bestuur zitting te nemen waarna officieel per 1 april 2019 de afdeling de naam VKB afdeling Delta gaat heten. In deze regiobijeenkomsten hebben twee sprekers de kerkrentmeesters veel informatie gegeven. Voor de pauze was dat de classispredikant Ds. A.P. van der Maas die te kennen gaf wat hij specifiek voor de colleges van kerkrentmeesters kan betekenen en na de pauze de heer G. Oosterwijk, de Beleidsmedewerker Ondersteuning CCBB Zeeland en Zuid-Holland die de aanwezigen verhaalde over FRIS, het nieuwe Financiële Registratie en Informatie Systeem dat voor de begroting vanaf de begroting 2020 en voor de rekening vanaf de rekening 2019 verplicht wordt.

Afdelingsbestuur

Thans in de oude samenstelling heeft de afdeling een bestuur van vijf personen te weten J.F. Dieleman uit Hoek, Ing. A. Spruit uit Nisse, A. Geertse uit 's-Gravenpolder, P.A. Clarisse uit Goes (penningmeester) en L.M. Moerland uit Tholen (voorzitter en interim secretaris). Wij hopen en vertrouwen erop dat er versterking komt uit het Zuid-Hollandse deel van de afdeling voor het bestuur, ook voor de bemensing van de ledenraad uit de afdeling Delta.

AFDELING NOORD-BRABANT – LIMBURG

Aantal leden

Op 31 december bedroeg het aantal leden bij onze afdeling 115.

Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur is in 2018 niet gewijzigd. Het bestuur is vertegenwoordigd in het hoofdbestuur van de VKB in de PKN, de Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen (CBKB) en de Commissie Orgel Zaken (COZ), Daarnaast zijn 3 leden lid van het SBKG Zuid Nederland.

Vergaderingen

De bestuursvergaderingen waren op 20 februari, 26 juni, 9 oktober en 10 december.

Belangrijkste punten van bespreking: Jaarvergadering, regiobijeenkomsten, cursussen en de nieuwe bestuursstructuur met de statuten. Op 10 november 2018 was er een overlegvergaderingen met het hoofdbestuur. Op 14 april was de algemene ledenvergadering van de VKB in Putten. Verder was er een speciaal overleg met het hoofdbestuur op 30 oktober over de nieuwe bestuursstructuur en de statuten.

Algemene Ledenvergadering

De ledenvergadering van de afdeling was dit jaar 11 april in gebouw De Burg Oude Kerkstraat 19a, 4261 BL Wijk en Aalburg. Het thema was: Privacy-wetgeving een digitale revolutie voor ons kerk zijn? Spreker was Jos Aarnoudse, directeur VKB.

Regiobijeenkomsten

Er waren twee bijeenkomsten, 26 november in Bethelkerk in Weert en 27 november in de Pastorije in Oudenbosch. Belangrijkste onderwerp: FRIS (Financieel Rapportage en Informatie Systeem), uniformiteit en gemak voor het opstellen en indienen van de plaatselijke begrotingen en jaarrekeningen van diakenen en kerkrentmeesters. Presentatie door Gijs van Ballegooijen, projectleider FRIS vanuit de PKN. Verder was er info vanuit SBKG (Jan Buijs) info vanuit CCBB.

Cursus kerkrentmeester / onderscheidingen

In het najaar is in samenwerking met het CCBB de cursus kerkrentmeester gegeven in Waalwijk (Besoyen), Heerlen en Dordrecht.(samen met afd. Zuid Holland). Totaal waren er 43 deelnemers. Docenten waren Wim de Vos en Gerrit Oosterwijk. Het bestuur was, indien op prijs gesteld, bijna bij elke uitreiking van een kerkelijke onderscheiding aanwezig.

Samenstelling Hoofdbestuur van de VKB

Het hoofdbestuur was per 31 december 2018 als volgt samengesteld:

J. Bol, Maassluis
 mr. P. van den Boogaart, Oud-Beijerland
 drs. R. Buddenberg, Zoetermeer
 drs. H. van der Burg, Westerbroek
 mw. mr. A.P.M. de Jong-Cosman, Nootdorp
 J. Kamminga, Zuidhorn
 R. de Koning, Beverwijk
 G. Koffeman, Oudewater
 L.M. Moerland, Tholen
 drs. C. de Raadt, Bodegraven
 J.C. Riemersma, Lunteren
 mw. K.H. Sommer-De Vries, Amerongen
 C.W. van Tilborg, Giessen (NB)
 A. van Toorn, De Wijk
 D. de Vries AA, Menaldum

drs. H. van der Wal, Heino
ir. B.P. de Wit RTD, Sprang-Capelle

Ereleden:
D.G. Bijl, Haastrecht
Drs. G. van Soest, Ede
Mr. P.A. de Lange, Piershil

Directie:
Drs. J.M. Aarnoudse, directeur

In 2018 werd afscheid genomen van het aftredend bestuurslid:
Mr. P.A. de Lange

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de VKB was per 31 december 2018 als volgt samengesteld:
Drs. C. der Raadt, voorzitter
Dhr. G. Koffeman, vice-voorzitter
Mr. P. van den Boogaart, secretaris, tweede penningmeester
Drs. H. van der Burg, penningmeester
Drs. H. van der Wal, tweede secretaris
Ir. B.P. de Wit RTD, lid
Drs. R. Buddenberg, lid

Personeel Bureau te Dordrecht

De personele samenstelling van het bureau te Dordrecht was eind 2018 als volgt: de heren drs. J.M. Aarnoudse (directeur), drs. E. van Rijssen MBA, N.J.M. de Jong, A. van Bergeijk en de dames W. Hukom, J. Zwep en M. van Ooijen. Dhr. R.M. Belder was het gehele jaar als onbezoldigd medewerker betrokken bij het werk van het bureau. Daarnaast werd eind 2018 mw. N. Breukhoven aangenomen als nieuwe medewerker te beginnen 1 januari 2019.

Tenslotte

Het hoofdbestuur is dankbaar voor het vele werk dat het afgelopen jaar is verzet door de bestuurders en de verschillende adviseurs van de VKB, met ondersteuning door het bureau te Dordrecht. Het hoofdbestuur zal alles in het werk blijven stellen om de leden van de VKB zo goed mogelijk van dienst te zijn, zodat zij op plaatselijk niveau in staat zijn hun taak zo goed mogelijk te vervullen. Het hoofdbestuur spreekt de hoop uit dat de Heer van de Kerk allen daarbij wil bijstaan. Wij bidden dat Hij zijn zegen aan het werk van de VKB wil verbinden, tot opbouw van zijn Kerk.

Drs. C. de Raadt, voorzitter / Mr. P. van den Boogaart, secretaris

Aldus vastgesteld in de vergadering van 2 maart 2019 van het hoofdbestuur van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland